

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 61/2012-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 150/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2011 doručená sťažnosť J. P. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 150/2010.

2. Sťažovateľ uviedol, že 29. júna 2010 podal na okresnom súde návrh na zmenu úpravy rodičovských práv s cieľom, aby boli jeho maloletí synovia zverení do striedavej starostlivosti oboch rodičov a aby okresný súd zároveň zrušil jeho povinnosť platiť výživné na oboch synov. Ďalej sťažovateľ uviedol:

„Uznesením zo dňa 30.8.2010 OS KE I súd konanie nezákonne zastavil. Voči predmetnému uzneseniu som dňa 10.9.2010 podal odvolanie, ktorému OS KE I dňa 17.9.2010 vyhovel a vec opätovne vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 22.11.2010 prebehlo prvé a jediné konanie no veci.

Keďže súd takmer pol roka vo veci nekonal, požiadali moje obe maloleté deti listom zo dňa 6.4.2011 súd, aby mohli byť vo veci na súde vypočuté a aby súd rozhodol v súlade s návrhom navrhovateľa t.j. ich otca J. P.

Aj keď od podania môjho návrhu ubehol rok a pol a od posledného pojednávania vo veci, ktoré sa konalo 22.11.2010 ubehol viac ako rok, OS KE I do dnešného dňa nie len že nedokázal vec právoplatne skončiť, ale vo veci viac ako rok ani nekoná.“

3. Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom sudkyne Okresného súdu Košice I, v konaní č.k. 22P/150/2010-4 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby vo veci konal a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva a práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Sťažovateľovi J. P. priznáva finančné zadostučinenie 5 000 EUR (slovom päťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Košice I povinný sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažovateľovi J. P. priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške podľa vyčíslenia advokáta, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné zaplatiť na účet advokáta, ktorého sťažovateľovi prideli Ústavný súd SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Sťažovateľ sa v sťažnosti domáha ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré malo byť porušené tým, že konanie vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 22 P 150/2010 nie je právoplatne skončené.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Ústavný súd pripomína, že v konaní, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv, považuje za prostriedok nápravy postupu okresného súdu (ktorý môže prispieť k urýchleniu konania) sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Sťažovateľ nepreukázal a ani v sťažnosti neuviedol, že využil tento prostriedok nápravy.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním, a to vzhľadom na situáciu, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nepreukázal podanie sťažnosti proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody sťažovateľ netvrdil ani ich ústavný súd nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných

práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 150/2010 a pod.). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z už citovaného ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

10. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Z uvedeného preto vyplýva, že sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, čím nevyužil účinný prostriedok ochrany svojich práv. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012